

Het Historisch Platform lanceert:

Statement XX: NHM op een Kruispunt!

Een pleidooi voor inhoud van twintig jonge academici

Twintig jonge academici maken zich zorgen. Het Nationaal Historisch Museum is van start: de directie is aangesteld, een vooradvies is gegeven, verschillende scenario's liggen klaar en dat vormt de basis voor de invulling van het museum. Maar in het huidige proces staan vooral vorm en presentatie centraal; voor de inhoud is weinig aandacht. Dit statement wil de inhoud centraal stellen in de discussie over het NHM.

Wij signaleren drie problemen: de procesgang is ondoorzichtig, de rol van de academische wereld is beperkt, en vooral een inhoudelijk concept ontbreekt. Hiervoor formuleren wij oplossingen en wij geven tevens een voorproef van een aantal inhoudelijke ideeën die onmisbaar zijn voor een succesvolle en verantwoorde verwezenlijking van het museum.

Transparantie en openheid

Openheid van het ontwikkelingsproces van het NHM is cruciaal. De juiste personen en organisaties moeten invloed kunnen uitoefenen op het proces. Het voortraject heeft plaatsgevonden in besloten brainstormsessies, met als eindresultaat een gefragmenteerd, warrig en vrijblijvend advies. *Transparantie* en *openheid* zullen in de toekomstige procedure moeten bijdragen aan een grotere betrokkenheid van professionele spelers uit verschillende velden (onderwijs, erfgoed / musea, academia). Wees daarbij niet bang voor kritiek, maar ga de discussie aan!

Inhoudelijke richting

De invulling van het museum begint bij de keuzes over de *inhoud* en het inhoudelijk concept. Het NHM dient zich niet alleen te richten op 'vermaak' of 'hapklare brokken', maar moet op uitdagende wijze verantwoorde geschiedenis aanbieden. In het voortraject is dit op de achtergrond geraakt. De gebrekkige inbreng van historici en andere academici ligt hieraan deels ten grondslag. Zij zijn bij uitstek deskundig in de omgang met de complexiteit en gevoeligheid van geschiedenis, en in het aantrekkelijk en toegankelijk maken van het verleden voor een breed publiek. Historici moeten daarom een belangrijke rol krijgen bij de invulling van het museum. Met dit statement doen wij een aanzet: als jonge academici willen wij graag meedenken en gehoord worden!

Geschiedenis afgewogen

Het NHM moet op een weloverwogen wijze met 'geschiedenis' omgaan, waarbij *kennisoverdracht* centraal staat. Geschiedenis is het mooiste vak ter wereld, maar ook het meest ingewikkelde: het wordt gemakkelijk toegeëigend of misbruikt, wat kan leiden tot simplificaties en tegenstellingen. Door geschiedenis ben je in staat inzicht te verschaffen in de wijze waarop onze hedendaagse werkelijkheid tot stand is gekomen, maar kun je ook tonen dat zaken heel anders hadden kunnen verlopen. De complexiteit van geschiedenis vraagt om een *nauwkeurige, inhoudelijke benadering* van het NHM. Het vraagt tevens om een ruime blik: hoe doen andere landen dit beter? De huidige scenario's doen misschien wel recht aan 'de missie' van het museum, maar bieden weinig inhoudelijk perspectief op een verantwoorde omgang met 'de geschiedenis'.

Een voorzet: kruispunten, chronologie en thema's

Wij menen dat verantwoorde en uitdagende presentatie van geschiedenis mogelijk én noodzakelijk is. De drie basiselementen continuïteit, discontinuïteit en actualiteit moeten daartoe in het museum verwerkt worden door te spelen met kruispunten, chronologie en thema's.

Kruispunten moeten de ruggengraat vormen van het museum door deze te verwerken in de thematische en chronologische tentoonstellingen. Kruispunten zijn belangrijke historische momenten waarin de geschiedenis belangrijke, maar niet noodzakelijke wendingen heeft genomen. Deze kruispunten tonen het veranderlijke en de openheid van geschiedenis: het is zo gegaan, maar het had ook anders kunnen lopen. Kruispunten belichten de geschiedenis vanuit verschillende perspectieven en helpen haar te 'ervaren' en 'ontdekken'.

Een doorlopende tentoonstelling met een *chronologisch kader* moet deze kruispunten inkaderen. Dit sluit nauw aan bij het belang van kennisoverdracht, en geeft de ruimte om aandacht te schenken aan de relatie tussen continuïteit en discontinuïteit. Het aanbieden van een integraal verhaal dat op verschillende niveaus door verschillende vertellers wordt meegegeven staat hierbij centraal: iedere bezoeker moet op zijn eigen niveau uitgedaagd worden om te leren.

Naast de chronologie moet ruimte bestaan voor (wisselende) tentoonstellingen die *actuele thema's* in historisch perspectief plaatsen. Vooral de verschillende invullingen van de Nederlandse identiteit spelen daarbij een belangrijke rol. Dit kan door stereotypen over Nederland en haar bewoners aan de orde te stellen en in kritisch historisch licht te bezien. Tentoonstellingen over Nederland als 'polderland', 'tolerant' of 'burgerlijk' zijn slechts enkele voorbeelden waarmee het museum op een uitdagende manier haar maatschappelijke rol kan opnemen.

Een doelpunt: Meer inhoud!

Dit alles brengt een zinvolle historische boodschap over op het publiek. De symbiose van kruispunten, chronologie en thema's plaatst Nederlandse geschiedenis en identiteit in een dynamisch perspectief. Het laat de actualiteit van het verleden zien en andersom: het historische karakter van de actualiteit. Het biedt ook de mogelijkheid om een meer activerend inzicht mee te geven. Het verloop van de geschiedenis heeft dan misschien de mensen en hun omgeving (Nederland) gevormd, mensen hebben zelf ook het vermogen om invloed uit te oefenen op het verloop van de geschiedenis. Om dit mogelijk te maken moet eerst grondig worden nagedacht over het inhoudelijke concept van het NHM. Aan de museale inrichting gaan inhoudelijke keuzes vooraf. Dit vergt betrokkenheid en discussie van academische deskundigen. Ofwel: vooruit met de discussie, terug naar de inhoud!

Twintig jonge academici, bijeengebracht door het Historisch Platform:

Marieke Anema
Tula Bandsma
Charlotte Broersma
Judith Evers
Susan Hogervorst
Ronald Kroeze
Marco van Leeuwen
Rens Oving
Matthias van Rossum
Jeroen Saenen

Nieske Stoel
Karen Tessel
Jouke Turpijn
Eva de Valk
Piet Veldeman
Tim Verlaan
Maria Verlee
Enne Jan Wierda
Lieke Wijnia
Marjolijn de Winter

Contact? Het Historisch Platform en de twintig jonge academici zijn bereikbaar via post@historischplatform.nl of 06-30714772